

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRO
Į S A K Y M A S

DĖL SAUGOTINŲ MEDŽIŲ IR KRŪMŲ KIRTIMO, PERSODINIMO AR KITOKIO PAŠALINIMO ATVEJŲ, ŠIŲ DARBŲ VYKDYMO IR LEIDIMŲ ŠIEMS DARBAMS IŠDAVIMO, MEDŽIŲ IR KRŪMŲ VERTĖS ATLYGINIMO TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2008 m. sausio 31 d. Nr. D1-87

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos želdynų įstatymo (Žin., 2007, Nr. [80-3215](#)) 20 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo atveju, šių darbų vykdymo ir leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž i s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gegužės 18 d. įsakymą Nr. 274 „Dėl saugotinų želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus ar sužalojus atlyginimo tvarkos patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [45-1603](#));

2.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2003 m. gruodžio 19 d. įsakymą Nr. 673 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. 274 „Dėl saugotinų želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus ar sužalojus atlyginimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [10-285](#));

2.3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. rugpjūčio 4 d. įsakymą Nr. D1-423 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gegužės 18 d. įsakymo Nr. 274 „Dėl saugotinų želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus ar sužalojus atlyginimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2004, Nr. [127-4577](#));

2.4. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2007 m. vasario 26 d. įsakymą Nr. D1-121 „Dėl Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. gegužės 18 d. įsakymą Nr. 274 „Dėl saugotinų želdinių, augančių ne miško žemėje, apsaugos, priežiūros, tvarkymo ir nuostolių juos sunaikinus ar sužalojus atlyginimo tvarkos patvirtinimo“ pakeitimo“ (Žin., 2007, Nr. [27-995](#)).

L. E. APLINKOS MINISTRO PAREIGAS

ARŪNAS KUNDROTAS

SAUGOTINŲ MEDŽIŲ IR KRŪMŲ KIRTIMO, PERSODINIMO AR KITOKIO PAŠALINIMO ATVEJŲ, ŠIŲ DARBŲ VYKDYMO IR LEIDIMŲ ŠIEMS DARBAMS IŠDAVIMO, MEDŽIŲ IR KRŪMŲ VERTĖS ATLYGINIMO TVARKOS APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šis tvarkos aprašas nustato saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, šių darbų vykdymo, leidimų šiems darbams išdavimo, medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką.

2. Šis tvarkos aprašas taikomas fiziniams ir juridiniams asmenims, norintiems nukirsti, persodinti ar kitaip pašalinti saugotinius medžius ir krūmus. Juo vadovaujasi savivaldybės, išduodamos leidimus šiems darbams atlikti ir nustatyti saugotinių medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarką.

3. Šioje tvarkoje vartojamos sąvokos:

3.1. kraštovaizdžio formavimo kirtimai – medžių ir krūmų kirtimas ar tvarkymas kraštovaizdžiui formuoti, sudarant sąlygas optimaliai apžvelgti estetiniu, gamtiniu, istoriniu ar kultūriniu požiūriu vertingą panoramą (vaizdą);

3.2. kitos šioje tvarkoje vartojamos sąvokos atitinka Želdynų įstatyme vartojamas sąvokas (Žin., 2007, Nr. [80-3215](#)).

II. SAUGOTINŲ MEDŽIŲ IR KRŪMŲ KIRTIMO, PERSODINIMO AR KITOKIO PAŠALINIMO ATVEJAI IR ŠIŲ DARBŲ VYKDYMO TVARKA

4. Saugotini medžiai ir krūmai neatlyginamai gali būti kertami (šalinami) šiais atvejais, kai:

4.1. nudžiūvę, išskyrus uoksinius (drevėtus);

4.2. vėjo, sniego, žaibo ar dėl kitų priežasčių išversti, nulaužti, apdegę gaisro metu;

4.3. išpuvę (išskyrus atvejus, kai nėra pavojingi žmonėms, pastatams, eismui ir labai svarbūs biologinės įvairovės požiūriu);

4.4. pasvirę didesniu negu 45° kampu ir pasvirimas kasmet didėja (nustatoma stebėsenos metu);

4.5. pažeisti stiebo ir šaknų puviniais;

4.6. apipulti vabzdžių kenkėjų ir grybinių ligų;

4.7. pažeistos medžių ir krūmų gyvybinės funkcijos, funkcijų pažeidimo parametrai reglamentuojami Nuostolių, padarytų gamtai sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus bei objektus, skaičiavimo metodikos, patvirtintos aplinkos ministro 1995 m. gruodžio 14 d. įsakymu Nr. 198 „Dėl nuostolių, padarytų gamtai sunaikinus ar sužalojus gamtinius kraštovaizdžio kompleksus bei objektus, skaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (Žin., 1996, Nr. [39-973](#)), 14 punkte;

4.8. vykdomi kraštovaizdžio formavimo ar kiti medžių ir krūmų kokybę gerinantys kirtimai;

4.9. auga ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jų dalių;

4.10. auga pylimo (polderių) šlaituose, melioracijos griovių (išskyrus sureguliuotas upes ir upelius) šlaituose ir jų apsaugos juostose;

4.11. auga kapinėse ir gadina paminklus, antkapius, kapinių tvorą;

4.12. auga ant piliakalnių, pilkapių;

4.13. auga parkuose, skveruose ir kitose urbanizuotose teritorijose kaip nepageidaujamos rūšys;

4.14. auga arti pastatų ir tamsina langus (vasaros metu kambariuose apšvietimas neatitinka galiojančių normų), gadina pamatus, kelia grėsmę pastatui;

4.15. auga apsaugos zonose, kuriose pagal Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygas, patvirtintas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimu Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“ (Žin., 1992, Nr. [22-652](#); 1996, Nr. [2-43](#)), neturi augti;

4.16. auga teritorijoje, kuri numatoma naudoti valstybiniais geležinkeliams, magistraliniams vamzdynams, aukštos įtampos elektros linijoms, valstybinės reikšmės keliams, gatvėms tiesti, rekonstruoti, svarbioms valstybinės reikšmės statyboms;

4.17. numatyti kirsti, atlikus želdynų ir želdinių inventorizavimą;

4.18. yra nustatyta tvarka parengti saugomų teritorijų planavimo dokumentai, kuriuose nurodyti kertami ar kitaip pertvarkomi medžiai ir krūmai;

4.19. šalinamos saugotinių medžių, pasvirusių didesniu kaip 45° kampu, storosios šakos.

5. Saugotini medžiai ir krūmai 4 punkte išvardintais atvejais gali būti kertami tik įvertinus jų būklę natūroje, išskyrus 4.15–4.18 punktus.

6. Saugotinių medžių ir krūmų persodinimas vykdomas išimtiniais atvejais: platinant gatves, vykdant statybos ir kitus darbus:

6.1. medžiai persodinami su žemės gumulu, kurio diametras 2,0 x 2,0 m ir 2,4 x 2,4 m;

6.2. saugotinių medžių ir krūmų persodinimo darbai vykdomi pagal nustatytą tvarką parengtą ir patvirtintą želdinių pertvarkymo projektą ar schemą;

6.3. persodinami sveiki, gerai išsivystę, be mechaninių pažeidimų, šalčio plyšių ir persodinimą pakeliantys medžiai, ne storesni kaip 25 cm diametro (1,3 m aukštyje). Ypač vertingi medžiai gali būti ir didesnio diametro, prieš tai paruošti persodinimui;

6.4. persodinant laja apipjaustoma, sutrumpinant šonines šakas (išskyrus ažuolą, beržą ir spygliuočius). Persodinamų medžių apatinės skeletinės šakos turi būti išsidėsčiusios ne aukščiau kaip 3–4 m;

6.5. dėl sumažėjusio medžių dekoratyvumo ir jų virtimo grėsmės esant stipriam vėjui, medžiai persodinami į atokesnes nuo žmonių ir transporto judėjimo vietas ar į medelynus tolimesniam auginimui (formuojant juose medžių lają ir šaknų sistemą). Persodintus medžius privaloma 3 metus prižiūrėti.

7. Draudžiama persodinti medžius su sausa viršūne, vidaus puvinium, vienašone, nesusiformavusia laja.

8. Medžių ir krūmų persodinti negalima šiais atvejais:

8.1. po medžiais yra inžinerinės komunikacijos;

8.2. aplink medžius yra laikini statiniai ar pastatai;

8.3. nėra galimybės prie medžių privažiuoti su technika;

8.4. nėra galimybės suformuoti reikalaujamo dydžio žemės gumulą, nes trukdo tankus medžių masyvas (medynas) ar statybos darbų atliekos apie medžius;

8.5. medžių vegetacijos metu;

8.6. medžiai auga arti statinių ar pastatų pamatų, tvorų ar kt.;

8.7. trukdo elektros laidai.

III. LEIDIMŲ SAUGOTINŲ MEDŽIŲ IR KRŪMŲ KIRTIMO, PERSODINIMO AR KITOKIO PAŠALINIMO, GENĖJIMO DARBAMS IŠDAVIMO, MEDŽIŲ IR KRŪMŲ VERTĖS ATLYGINIMO TVARKA

9. Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbai turi būti vykdomi turint savivaldybės išduotą, išskyrus 10 punkte nurodytus atvejus, leidimą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams, genėjimui (toliau – Leidimas) (1 priedas) ir atlyginus, išskyrus 12 punkte nurodytus atvejus, medžių ir krūmų vertę, nurodytą leidime.

10. Leidimo medžių ir krūmų kirtimui art kitokiam pašalinimui nereikia, kai jie auga:

10.1. pylimų (polderių) šlaituose, melioracijos griovių (išskyrus sureguliuotas upes ir upelius) šlaituose ir jų apsaugos zonose;

10.2. ant pastatų stogų, pamatų ar kitų jo dalių.

11. Neturint leidimo (jis išduodamas per 5 darbo dienas, įvykdžius darbus) galima šalinti (kirsti) vėjo, sniego, žaibo ar dėl kitų priežasčių išverstus, nulaužtus medžius, genėti medžius, kai kelia pavojų žmonėms, pastatams ir statiniams ar eismui.

12. Saugotinių medžių ir krūmų vertė neatlyginama, kai:

12.1. 4 punkte nurodytais atvejais darbus vykdo žemės ar želdynų ir želdinių savininkas ir valdytojas ar jo įgaliotas asmuo;

12.2. želdiniai auga naudingųjų iškasenų telkiniuose;

12.3. pareiškėjas įsipareigoja ne vėliau kaip per metus pasodinti savivaldybės nurodytoje vietoje kertamų ar kitokiu būdu pašalinamų medžių ir krūmų atkuriamąją vertę atitinkantį nurodytų rūšių ir matmenų medžių ir krūmų kiekį ir juos prižiūrėti 3 metus.

13. Leidimų išdavimo tvarka:

13.1. želdynų ir želdinių savininkas ar valdytojas (įskaitant ir seniūnijas), kitas fizinis ar juridinis asmuo pateikia savivaldybei argumentuotą nustatytos formos prašymą saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo darbams (2 priedas);

13.2. savivaldybė, gavusi prašymą, paruošia leidimą (esant neaiškiai argumentacijai gali būti prašoma papildomos informacijos iš želdynų ir želdinių savininko ir valdytojo ar sukviečiama prie savivaldybės sudaryta Želdynų ir želdinių apsaugos ir priežiūros komisija, į kurios sudėtį įeina savivaldybės institucijos specialistai, atsakingi už želdinių priežiūrą, kraštotvarką ir teritorinį planavimą, Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento ir (ar) Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūros pareigūnas; saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją – tos saugomos teritorijos direkcijos atstovas; nekilnojamosios kultūros vertybės teritorijoje ir jos apsaugos zonoje – kultūros vertybių apsaugą kuruojantis rajono ar regioninio padalinio specialistas; kelio juostoje ir kelių apsaugos zonoje – kelių tarnybos atstovas ir saugaus eismo reguliavimo tarnybos atstovas; objektuose, kuriems yra parengti želdinių pertvarkymo projektai, schemas, – autorinės priežiūros atstovas);

13.3. saugotinių medžių ir krūmų vertę teisės aktų nustatyta tvarka nustato savivaldybė. Medžio vertė gali būti patikslinta jį nukirtus (dėl puvinio);

13.4. prireikus atliekama želdinių būklės ekspertizė, vadovaujantis aplinkos ministro 2007 m. gruodžio 14 d. įsakymu „Dėl želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo patvirtinimo“ (Žin., 2007, Nr. [135-5503](#));

13.5. leidimą savivaldybė derina su:

13.5.1. Lietuvos Respublikos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūra, išskyrus 4 punkte nurodytus atvejus ir atvejus, kai saugotini medžiai ir krūmai auga saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją;

13.5.2. saugomos teritorijos direkciija, jei saugotini medžiai ir krūmai auga saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją;

13.5.3. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritoriniu padaliniu, kai medžiai ir krūmai kertami, genimi ar pertvarkomi nekilnojamųjų kultūros vertybių teritorijoje ir jos apsaugos zonoje;

13.5.4. želdynų ir želdinių savininku ar valdytoju, kai prašymą pateikė ne jis (išskyrus savivaldybę);

13.6. leidimas nederinamas, jei nustatytąja tvarka parengtuose ir patvirtintuose detaliuosiuose ir specialiosiuose planuose, atskirųjų ir priklausomųjų želdynų kūrimo ir tvarkymo projektuose, saugomų teritorijų planavimo dokumentuose yra pateikti duomenys apie kertamų ar pertvarkomų medžių ir krūmų rūšinę sudėtį, skaičių bei jų augimo vietas ir šie dokumentai yra nustatyta tvarka suderinti su Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamentu ir saugomos teritorijos direkciija, kai kertami ar pertvarkomi saugomoje teritorijoje, turinčioje direkciją, augantys medžiai ir krūmai;

13.7. prašymą parašę asmenys Leidime įpareigojami atlyginti numatomų kirsti ar pertvarkyti medžių ir krūmų vertę (išskyrus 12.1–12.3 punktuose nurodytus atvejus);

13.8. Leidimas išduodamas per 30 darbo dienų nuo prašymo pateikimo dienos ir galioja vienerius metus nuo jo išdavimo.

14. Numatyti kirsti medžiai pažymimi dažais, kirtimui – raudonai, persodinimui – geltonai.

Saugotinų medžių ir krūmų kirtimo,
persodinimo ar kitokio pašalinimo, šių darbų
vykdymo, leidimų šiems darbams išdavimo,
medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos
1 priedas

**(Leidimo saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo,
genėjimo darbams forma)**

_____ (savivaldybės administracijos struktūrinio padalinio pavadinimas)

**LEIDIMAS SAUGOTINŲ MEDŽIŲ IR KRŪMŲ KIRTIMO, PERSODINIMO AR
KITOKIO PAŠALINIMO, GENĖJIMO DARBAMS**

_____ Nr. _____
(data)

_____ (sudarymo vieta)

Leidžiama pagal pateiktą prašymą _____
(juridinio asmens pavadinimas (fizinio asmens

_____ vardas, pavardė), juridinio ar fizinio asmens kodas, adresas, telefono numeris)
žemės sklype _____

(sklypo, kuriame vykdomi saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar

_____ kitokio pašalinimo darbai, vieta)

_____ (vykdomi darbai)

_____ (saugotinų medžių ir krūmų rūšys,

_____ medžio diametras
(1,3 m aukštyje),

_____ medžių ir krūmų
kiekis)

_____ Medžių ir krūmų vertė _____ (žodžiais) _____ Lt ____ ct;
atlyginta, neatlyginta (kas reikalinga, pabraukti).

Vietoj kertamų medžių, krūmų pasodinami nauji ir prižiūrimi trejus metus:

_____ (medžių ir krūmų rūšys,

_____ matmenys

_____ medžių ir krūmų
kiekis,

_____ sodinimo vieta*

Leidimas galioja 1 metus nuo jo išdavimo datos.

_____ (Leidimą išdavusio pareigūno
pareigų pavadinimas)

_____ (parašas)

_____ (vardas ir pavardė)

A.V.

SUDERINTA

(Aplinkos ministerijos regiono aplinkos apsaugos departamento rajono (miesto) agentūros (jei derina) ar saugomos teritorijos direkcijos atstovo pareigų pavadinimas)

SUDERINTA

(Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos teritorinio padalinio įgalioto asmens pareigų pavadinimas)

SUDERINTA

(fizinio ar juridinio asmens, nurodyto 13.5.4 punkte, parašas)

*Įterpiama eilučių tiek, kiek reikalinga išvardinti visas rūšis.

Saugotinių medžių ir krūmų kirtimo,
persodinimo ar kitokio pašalinimo, šių darbų
vykdymo, leidimų šiems darbams išdavimo,
medžių ir krūmų vertės atlyginimo tvarkos
2 priedas

(Prašymo forma)

([rašymą pateikiančio fizinio asmens vardas, pavardė ir asmens kodas ar juridinio asmens
pavadinimas ir kodas])

(adresas)

(telefono numeris)

_____ savivaldybei
(savivaldybės pavadinimas)

PRAŠYMAS

(data)

(dokumento sudarymo vieta)

Prašau leisti kirsti, persodinti ar kitaip pašalinti, genėti saugotinus medžius ir krūmus
žemės sklype _____

(adresas)

(numatomi atlikti darbai, medžių ir krūmų rūšys bei kiekis)

(saugotinių medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo priežastis)

Įsipareigoju atlyginti numatomų kirsti želdinių vertę arba pasodinti savivaldybės
nurodytoje vietoje kertamų ar kitokiu būdu pašalinamų medžių ir krūmų atkuriamąją vertę
atitinkantį nurodytų rūšių ir matmenų medžių ir krūmų kiekį ir juos prižiūrėti 3 metus (kas
reikalinga, pabraukti).

Darbus numatoma pradėti _____
(numatoma darbų atlikimo data)

Pateikiu šiuos dokumentus:

1. Žemės sklypo _____
(dokumento pavadinimas, Nr., data, žemės sklypo planas)

2. Patvirtintą (suderintą) želdinių pertvarkymo projektą, schemą, detalųjį bei specialųjį
planus (kas reikalinga, pabraukti) _____

(projekto pavadinimas, patvirtinimo (suderinimo) data)

(parašas)

(vardas ir pavardė)
